

*Udvalget om International Handel
Udvalget om Industri, Forskning og Energi*

2023/0273(NLE)

2.4.2024

UDKAST TIL HENSTILLING

om udkast til Rådets afgørelse om Unionens udtræden af energichartertraktaten
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

Udvalget om International Handel
Udvalget om Industri, Forskning og Energi

(Fælles udvalgsprocedure – forretningsordenens artikel 58)

Ordførere: Anna Cavazzini, Marc Botenga

Tegnforklaring

- * Høringsprocedure
- *** Godkendelsesprocedure
- ***I Almindelig lovgivningsprocedure (førstebehandling)
- ***II Almindelig lovgivningsprocedure (andenbehandling)
- ***III Almindelig lovgivningsprocedure (tredjebehandling)

(Proceduren afhænger af, hvilket retsgrundlag der er valgt i udkastet til retsakt)

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING	5
BEGRUNDELSE.....	6
BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØRERNE HAR MODTAGET INPUT FRA	8

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING

**om udkast til Rådets afgørelse om Unionens udtræden af energichartertraktaten
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))**

(Godkendelse)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til udkast til Rådets afgørelse (06509/2024),
 - der henviser til energichartertraktaten, der blev undertegnet i Lissabon den 17. december 1994, særlig artikel 47,
 - der henviser til den anmodning om godkendelse, som Rådet har forelagt, jf. artikel 194, stk. 2, artikel 207, stk. 4, første afsnit, og artikel 218, stk. 6, andet afsnit, litra a), nr. v), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (C9-0059/2024),
 - der henviser til forretningsordenens artikel 105, stk. 1 og 4, og artikel 114, stk. 7,
 - der henviser til de fælles drøftelser mellem Udvalget om International Handel og Udvalget om Industri, Forskning og Energi, jf. forretningsordenens artikel 58,
 - der henviser til henstilling fra Udvalget om International Handel og Udvalget om Industri, Forskning og Energi (A9-0000/2024),
1. godkender Unionens udtræden af energichartertraktaten;
 2. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter og de kontraherende parter i energichartertraktaten.

BEGRUNDELSE

Energichartertraktaten (ECT) er en multilateral handels- og investeringsaftale, der finder anvendelse på energisektoren, og som blev undertegnet i 1994 og trådte i kraft i 1998. Den Europæiske Union er kontraherende part i ECT sammen med Euratom, 23 EU-medlemsstater samt Japan, Schweiz, Tyrkiet og de fleste lande på Vestbalkan og det tidligere Sovjetunionen med undtagelse af Rusland og Belarus, som undertegnede aftalen i 1994, men aldrig ratificerede den.

Elleve medlemsstater (Tyskland, Frankrig, Spanien, Nederlandene, Italien, Polen, Slovenien, Luxembourg, Danmark, Irland og Portugal) og Det Forenede Kongerige, der repræsenterer mere end 70 % af den europæiske befolkning, har allerede besluttet at forlade ECT. EU's udtræden er det næste logiske skridt.

ECT er den investeringsaftale, der anvendes mest af investorer til at sagsøge lande, og antallet af sager om bilæggelse af tvister mellem investorer og stater (ISDS) stiger hvert år. Indtil den 1. december 2023 var der indledt 162 kendte investeringsvoldgiftssager under energichartertraktaten, hvoraf ca. 70 % er ECT-baserede investeringsvoldgiftssager inden for EU. Et stigende antal retssager er rettet mod miljøforanstaltninger.

Forskere har gentagne gange advaret om, at afværgelse af alvorlige klimakriser vil kræve en hurtigere udfasning af fossile brændstoffer og en hurtig omstilling til vedvarende energi. Beskyttelsen af investeringer i fossile brændstoffer under ECT er i direkte modstrid med behovet for at bevæge sig væk fra kul, olie og gas og med andre klimapolitikker. ECT har gjort det muligt for multinationale selskaber inden for fossile brændstoffer at sagsøge europæiske regeringer, der har gennemført politikker, der tager sigte på at udfase fossile brændstoffer eller fremme en retfærdig energiomstilling. Nylige sager viser, at ECT ikke blot lægger hindringer i vejen for klimaindsatsen, men også hindrer staterne i at navigere i energikrisen og omstillingen. I 2021 forlangte de tyske kulvirksomheder RWE og Uniper 2,4 mia. EUR i erstatning fra den nederlandske regering som følge af den af regeringen fastsatte frist for udfasning af kul i 2030. I 2022 blev Italien dømt til at betale det britiske olieselskab Rockhopper 250 mio. EUR i kompensation for dets beslutning om at forbyde offshore olieanlæg langs kysten, en praksis, der blev fordømt af de italienske kystsamfund. Dertil kommer, at olieselskabet Klesch Group Holdings Limited i november 2023 sagsøgte EU, Tyskland og Danmark for ekstraordinære afgifter, der blev indført ved Rådets forordning (EU) 2022/1854 for at imødegå de økonomiske virkninger af høje energipriser, med påstand om mindst 95 mio. EUR.

EU's foreslåede udtræden af energichartertraktaten er et resultat af mange års mobilisering af mange sammenslutninger til at udtræde af en traktat, der beskytter de finansielle interesser for multinationale selskaber, der beskæftiger sig med fossile brændstoffer, på bekostning af reguleringsmæssig autonomi og en effektiv social klimaomstilling. I 2021 opfordrede over en million EU-borgere EU-landene til at trække sig ud af ECT. Klimaaktivister, fagforeninger, videnskabsfolk, akademikere og en lang række sociale bevægelser blotlagde samstemmende farerne ved denne traktat og opfordrede gentagne gange landene til at trække sig ud. Endvidere opfordrede Europa-Parlamentet i sin beslutning af 24. november 2022 om resultatet af moderniseringen af energichartertraktaten Unionen til at trække sig ud af energichartertraktaten.

Eftersom der ikke var blevet foretaget nogen vigtige ajourføringer af ECT siden 1990'erne, blev der i november 2018 indledt en moderniseringsproces med henblik på at bringe aftalen i overensstemmelse med principperne i Parisaftalen, kravene om bæredygtig udvikling og bekæmpelsen af klimaændringer samt med moderne standarder for investeringsbeskyttelse.

Den foreløbige tekst til den moderniserede ECT er imidlertid ikke i overensstemmelse med Parisaftalen¹, EU's klimalov² eller målene i den europæiske grønne pagt³. Moderniseringen er heller ikke i overensstemmelse med centrale elementer i Europa-Parlamentets beslutning af 23. juni 2022 om fremtiden for EU's internationale investeringspolitik, hvori det hedder, at ECT'en "straks [skal] forbyde investorer i fossile brændstoffer at sagsøge kontraherende parter for at føre politikker til udfasning af fossile brændstoffer i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til Parisaftalen". Den moderniserede ECT har heller ikke formået at overbevise et kvalificeret flertal af medlemsstaterne i Rådet, hvorfor EU ikke fik mandat til at gå videre med vedtagelsen af moderniseringen på energicharterkonferencen i november 2022.

Så længe Den Europæiske Union stadig er medlem af ECT, kan selv de EU-medlemsstater, der allerede har forladt ECT, desuden stadig sagsøges for at forfølge EU's politikker.

Ordførerne mener derfor, at det ikke er en mulighed at forblive kontraherende part i ECT, og glæder sig over Kommissionens forslag om Unionens udtræden af energichartertraktaten.

Ordførerne opfordrer Kommissionen til fortsat at arbejde hen imod, at alle medlemsstater foretager en koordineret udtræden med henblik på at begrænse de negative virkninger af udløbsklausulen og effektivt forhindre tvister inden for EU.

Ordførerne opfordrer Kommissionen til at fortsætte sine bestræbelser på at nå til enighed med medlemsstaterne om en indbyrdes aftale, der ville kodificere fortolkningen af, at ECT ikke finder anvendelse og ikke skulle finde anvendelse på tvister mellem en medlemsstat og en investor fra en anden medlemsstat vedrørende en investering foretaget af sidstnævnte i den første medlemsstat. Ordførerne opfordrer endvidere Kommissionen til at række ud til partnerlande og foreslå endnu en aftale, som gør det muligt for kontraherende parter i ECT, der ikke er EU-medlemsstater, at trække sig ud for at ophæve udløbsklausulen på et gensidigt grundlag.

¹ Aftale vedtaget på den 21. partskonference under FN's rammekonvention om klimaændringer i Paris den 12. december 2015 (Parisaftalen).

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 ("den europæiske klimalov").

³ Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 om den europæiske grønne aftale (COM(2019)0640).

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØRERNE HAR MODTAGET INPUT FRA

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordfører Anna Cavazzini og ordfører Marc Botenga at have modtaget input fra følgende enheder eller personer som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning:

Tabel 1. Input modtaget af Anna Cavazzini

Enhed og/eller person
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
DG ENER, European Commission

Tabel 2. Input modtaget af Marc Botenga

Enhed og/eller person
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
Friends of the Earth Europe

Ordførerne har udarbejdet ovenstående lister på eget ansvar.